

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

**SZKOŁY PODSTAWOWEJ
im. Władysława Broniewskiego
w Psarach**

Uchwały:

Uchwała Rady Rodziców nr 6/2017/2018 z dnia 25.09.2017r.

Uchwała Rady Pedagogicznej nr 11/2017/2018 z dnia 25.09.2017r.

SPIS ROZDZIAŁÓW

- I. Definicje
- II. Diagnoza wychowawcza
- III. Akty prawne
- IV. Cele oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych – wymagania ogólne
- V. Sylwetka absolwenta
- VI. Adresaci programu wychowawczo - profilaktycznego
- VII. Treści i działania o charakterze wychowawczo – profilaktycznym skierowane do uczniów w następujących obszarach:
  1. ZDROWIE
  2. RELACJE – KSZTAŁTOWANIE POSTAW PROSPOŁECZNYCH
  3. KULTURA – WARTOŚCI, NORMY, WZORY ZACHOWAŃ
  4. BEZPIECZEŃSTWO
- VIII. Treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do nauczycieli, rodziców, szkolnych pracowników obsługi
- IX. Instytucje współpracujące
- X. Ewaluacja
- XI. Ustalenia końcowe

I. DEFINICJE

WYCHOWANIE – wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Dojrzałość fizyczną należy rozumieć jako prowadzenie zdrowego stylu życia, dojrzałość psychiczną – jako ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat, dojrzałość społeczną – jako konstruktywne pełnienie ról społecznych, a dojrzałość duchową – jako posiadanie konstruktywnego systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka.

Wychowanie jest procesem angażującym dwie osoby: **wychowawcę** (np. rodzica, nauczyciela, duszpasterza, sąsiada, starszego kolegę/koleżankę) oraz **wychowanka** (dziecko/nastolatka).

PROFILAKTYKA - zapobieganie pojawieniu się i występowaniu niepożądanych zjawisk i procesów, określanych jako patologie życia społecznego oraz promowanie zjawisk alternatywnych w stosunku do tych, które próbuje się wyeliminować.

Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równolegle trzy obszary działania: wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu; ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia; inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Profilaktyka powinna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY – to dokument szkoły integrujący treści wychowawcze i profilaktyczne, obejmujący w szczególności:

1. Treści i działania wychowawcze skierowane do uczniów.
2. Treści i działania profilaktyczne dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o diagnozę potrzeb i problemów występujących w naszej

społeczności szkolnej i środowisku lokalnym, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

II. DIAGNOZA WYCHOWAWCZA

1. Szkoła prowadzi coroczną diagnozę w terminie do 30 dni od rozpoczęcia roku szkolnego ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z substancjami psychotropowymi, środkami zastępczymi oraz nowymi substancjami psychoaktywnymi.
2. Wyniki diagnozy są podstawą podejmowania działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych w ramach określonego Programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły Podstawowej w Psarach.
3. Narzędzia diagnozy:
  - 1) Analiza wniosków i zaleceń z ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej.
  - 2) Korzystanie z doświadczeń szkoły w obszarze wychowania i profilaktyki (w tym programów i dokumentów obowiązujących dotychczas).
  - 3) Obowiązujące akty prawne.
- 4) Prowadzenie badań na temat sytuacji wychowawczej ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń wynikających z używania substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych w szkole i środowisku za pomocą ankiet, obserwacji, wywiadów.
- 5) Podmioty, do których są kierowane narzędzia badawcze to: rodzice, uczniowie, nauczyciele, pracownicy techniczno-administracyjni oraz pozostałe podmioty zewnętrzne współpracujące ze szkołą.

III. AKTY PRAWNE

1. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) - art. 26, art. 84 ust. 2 pkt 1 i ust. 3
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356)

3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 poz. 1249)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2018 poz. 214)

IV. CELE ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH – WYMAGANIA OGÓLNE.

Nadrzędnym celem wychowania jest integralny rozwój i osiągnięcie przez wychowanka pełni człowieczeństwa.

1. Wprowadzenie uczniów w świat wartości w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji; wskazywanie wzorców postępowania i budowania relacji społecznych sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia.
2. Kształtowanie jednostek twórczych, kreatywnych, wytrwałych i zdolnych do sterowania własnym kształceniem zarówno w rzeczywistości szkolnej, jak i poza nią, w tym ukierunkowanie wybór zawodu.
3. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych, będących podstawą współdziałania z innymi, budowania relacji opartych na zaufaniu, szacunku, empatii i tolerancji.
4. Wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, rodzinnej, szkolnej, lokalnej, regionalnej, narodowej, kulturowej.
5. Kształtowanie kompetencji międzykulturowych: porozumiewania się w języku obcym, postawa akceptacji i otwartości, woli porozumienia oraz ciekawości dotyczącej poznawania różnic.
6. Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, propagowanie ekologicznego i zdrowego stylu życia.

7. Wspieranie ucznia w nabywaniu umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych, wzmocnianie poczucia bezpieczeństwa ucznia w szkole i poza nią.

V. SYLWETKA ABSOLWENTA

Uczeń kończący Szkołę Podstawową w Psarach dąży do integralnego rozwoju i osiągnięcia pełni człowieczeństwa.

Jest człowiekiem dbającym o zdrowie i kondycję fizyczną, świadomym wagi prowadzenia zdrowego i ekologicznego stylu życia. Dbą o bezpieczeństwo swoje i najbliższego otoczenia. Nie lekceważy zagrożeń, ma pozytywny, choć nie bezkrytyczny stosunek do otaczającej go rzeczywistości.

Potrafi sprawnie komunikować się z innymi w celu budowania wspólnoty, dba o kulturę języka, eliminując z niego wulgaryzmy. Rozumie otaczający go świat w jego różnorodności. Odznacza się twórczym, kreatywnym stosunkiem do rzeczywistości. Rozpoznaje swoje predyspozycje i zdolności, potrafi sterować własnym wykształceniem, dąży do uzyskania zawodu, który zapewni mu samodzielność. Charakteryzuje się wytrwałością w realizacji stawianych sobie celów, obowiązkowością i punktualnością. Dąży do rozwijania talentów, zainteresowań, pasji.

Absolwent jest dobrym obywatelem: szanującym prawo i aktywnie uczestniczącym w życiu społecznym i kulturalnym. Zna i szanuje dziedzictwo kulturowe regionu i narodu. Ma świadomość swoich praw i obowiązków, posiada poczucie własnej wartości, szanuje godność innych osób, respektuje odmienność ludzi wynikającą z ich niepełnosprawności, narodowości, kultury, religii itp. Uznaje ważność podnoszenia kompetencji międzykulturowych w świecie, w którym kontakt z odmiennymi kulturami staje się codziennością.

Jest człowiekiem uczciwym i odpowiedzialnym. Odróżnia dobro od zła i stara się podążać za rozpoznany dobrem. W swoim postępowaniu kieruje się zasadami moralnymi. Dbą o własny rozwój duchowy, jest wrażliwy na uniwersalia: dobro, piękno, prawdę. Łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości. Odznacza się zrozumieniem istoty rozwijania w sobie uczuć wyższych w tym ofiarności i przebaczenia (zwłaszcza gdy odbywa się to własnym kosztem),

niestosowania odwetu, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji.

VI. ADRESACI PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

Uczniowie:

1. Korzystają z praw ucznia określonych w Statucie
2. Znają i przestrzegają norm zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej określonych w Statucie
3. Współorganizują imprezy i akcje szkolne
4. Akceptują innych uczniów i szanują ich prawa
5. Rozwijają w sobie postawy prospołeczne
6. Współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności
7. Kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni
8. Prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko
9. Mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej

Rodzice:

1. Mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka
2. Znają i akceptują program wychowawczo - profilaktyczny proponowany przez szkołę
3. Wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa
4. Wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą
5. Aktywnie uczestniczą w życiu szkoły
6. dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci

Wychowawcy klas:

1. Dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie
2. Wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się
3. Prowadzą dokumentację nauczania
4. Opracowują i realizują program wychowawczo-profilaktyczny
5. Koordynują pracę wychowawczo - profilaktyczną w zespole klasowym
6. Dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia
7. Podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów
8. Informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno – pedagogiczne
9. Integrują i kierują zespołem klasowym
10. Wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów
11. Wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego
12. Promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów
13. Inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji
14. Współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie
15. Współpracują z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy
16. Współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem i pielęgniarką
17. Współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczno - pedagogiczną, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami rodzinnymi - w razie zaistniałej potrzeby

Nauczyciele:

1. Oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych
2. Odpowiadają za bezpieczeństwo i zdrowie dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjść i wyjazdów szkolnych

3. Udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach
4. Wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania
5. Inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności
6. Kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu
7. Reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań
8. Dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów
9. Wspólnie z pedagogiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej
10. Dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia
11. Współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą
12. Proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią
13. Realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły
14. Uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych (statut szkoły, szkolny program wychowawczo-profilaktyczny)

Pedagog szkolny:

1. Diagnozuje sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów
2. Udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb
3. Podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, jak i innych problemów dzieci.
4. Inicjuje różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów
5. Inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych
6. Wspiera nauczycieli w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

VII. TREŚCI I DZIAŁANIA O CHARAKTERZE WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYM SKIEROWANE DO UCZNIÓW

OBSZARY:

1. ZDROWIE.
2. RELACJE – KSZTAŁTOWANIE POSTAW PROSPOŁECZNYCH.
3. KULTURA – WARTOŚCI, NORMY I WZORY ZACHOWAŃ.
4. BEZPIECZEŃSTWO – PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH.

Ad. 1. ZDROWIE

CELE

Uczeń:

1. Zna i stosuje zasady zdrowego stylu życia
2. Zna zasady przestrzegania higieny, również wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania
3. Dbą o swój wygląd zewnętrzny (fryzurę, czystość ubrania)
4. Ubiera się odpowiednio do stanu pogody
5. Wie, że hałas szkodzi zdrowiu
6. Zachowuje odpowiednią postawę podczas pracy i odpoczynku
7. Rozumie potrzebę właściwej długości snu
8. Umie ocenić swój tryb życia i jego wpływ na własne zdrowie
9. Umie wymienić wartości odżywcze warzyw, owoców , produktów zbożowych, mięsa i nabiału
10. Rozumie, dlaczego dieta powinna być urozmaicona, a posiłki regularne
11. Wie, co powinien jeść, aby być zdrowy
12. Wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni
13. Umie zachować higienę przy spożywaniu posiłków
14. Umie pomóc w przygotowaniu prostych posiłków
15. Rozumie, dlaczego żywność należy chronić przed zanieczyszczeniem i zepsuciem
16. Rozumie znaczenie aktywności fizycznej dla zdrowia własnego i innych

17. Wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych
18. Dbą o porządek i ład wokół siebie
19. Rozumie konieczność ochrony środowiska
20. Potrafi segregować śmieci
21. Wie jak zachować się na terenach chronionych
22. Wie jak racjonalnie korzystać z wody, prądu, itd.
23. Wie, jak pozytywnie spędzać wolny czas
24. Wie, gdzie szukać pomocy w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia
25. Reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby
26. Posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwania o pomoc: policji, pogotowia ratunkowego, straży pożarnej
27. Ma świadomość, iż nieodpowiednie korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka
28. Zna sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim
29. Radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy
30. Widzi związek pomiędzy własnym postępowaniem, a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej
31. Umie zachować się asertywnie w sytuacjach trudnych społecznie
32. Poznaje siebie, swoje zdolności i rozwija poczucie własnej wartości, zainteresowania sprzyjające motywacji do uczenia się i wzmocnienia wiary w swoje możliwości
33. Posiada wiedzę na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Lp.	TREŚCI	DZIAŁANIA
1.	Wdrażanie do przestrzegania właściwych nawyków higienicznych	I. Pogadanki z dziećmi na temat: <ol style="list-style-type: none"> 1. Higieny osobistej 2. Dojrzewania płciowego 3. Problemów okresu dojrzewania 4. Dostosowania stroju do okoliczności 5. Dbłości o swój wygląd i estetykę

		<p>6. Uczulenie na szczególną dbałość o higienę ciała i odzieży w okresie dojrzewania</p> <p>II. Wyrabianie nawyków prawidłowego czyszczenia zębów i okresowa fluoryzacja.</p> <p>III. Przestrzeganie i wskazywanie, uczenie właściwej postawy m.in. podczas siedzeniu w ławce na zajęciach, odrabianiu lekcji, oglądaniu telewizji, pracy przy komputerze.</p> <p>IV. Realizowanie na zajęciach lekcyjnych tematyki związanej z hałasem i jego wpływem na stan zdrowia. Dostarczanie wiedzy na temat wpływu długości snu na funkcjonowanie człowieka. (Spotkania i rozmowy z pielęgniarką szkolną, lekcje z wychowawcą, nauczycielem m.in. podczas zajęć wychowania fizycznego, przyrody, wychowania do życia w rodzinie).</p>
2.	Przekazanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania	<p>I. Realizowanie na zajęciach lekcyjnych tematyki związanej z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podziałem żywności (piramida zdrowia) 2. Wartościami odżywczymi produktów żywnościowych 3. Racjonalnym odżywianiem się 4. Anoreksji i bulimii 5. Negatywnym wpływem używania sterydów w celu zwiększenia masy ciała 6. Sposobach prawidłowego przechowywania i konserwowania żywności 7. Higienicznym przygotowywaniem 8. Podawaniem i spożywaniem posiłków <p>II. Przygotowywanie kanapek, surówek i sałatek na</p>

		<p>zajęciach lekcyjnych.</p> <p>III. Zapoznanie z optymalnym rozkładem posiłków w ciągu doby.</p> <p>IV. Przedstawienie pozytywnego albo szkodliwego wpływu niektórych pokarmów na zdrowie człowieka.</p> <p>V. Poznanie rzetelnych źródeł informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych.</p> <p>VI. Uczestniczenie w programach edukacyjnych m.in. „Szkłanka mleka” , „Owoce w szkole”.</p> <p>VII. Apele, prelekcje na temat zdrowego odżywiania się, filmy edukacyjne, spotkania z pielęgniarką.</p>
3.	Uświadomienie korzyści płynących z aktywności fizycznej	<p>I. Rozwijanie zainteresowań sportowych na rzecz własnego zdrowia, sprawności fizycznej poprzez uprawianie sportu.</p> <p>II. Udział uczniów w zawodach sportowych.</p> <p>III. Realizacja tematów o roli sportu w życiu człowieka na zajęciach lekcyjnych.</p> <p>IV. Propagowanie aktywnych form wypoczynku m.in. na lekcjach z wychowawcą, nauczycielem wychowania fizycznego, apelach, gazetkach ściennych.</p> <p>V. Organizowanie w szkole Dnia Sportu, Sportowej Familijnej Nocy.</p> <p>VI. Podejmowanie działań podnoszących sprawność fizyczną uczniów poprzez zajęcia wychowania fizycznego oraz organizacje innych zajęć</p>

		<p>pozalekcyjnych, np. SKS.</p> <p>VII. Organizowanie zajęć w terenie, wycieczek pieszych, rowerowych.</p> <p>VIII. Organizowanie wyjazdów na basen uczniów klas młodszych.</p> <p>IX. Zachęcanie uczniów do aktywnego spędzania czasu wolnego.</p>
4.	Kształtowanie świadomej postawy ekologicznej	<p>I. Przybliżanie uczniom na lekcjach problematyki konieczności ochrony środowiska naturalnego.</p> <p>II. Ukazanie wpływu codziennych czynności i zachowań na stan środowiska naturalnego, np. segregacji śmieci, oszczędnego korzystania z prądu, wody, palenia tworzyw sztucznych i innych surowców wytwarzających smog.</p> <p>III. Uwrażliwienie na związek degradacji środowiska ze zdrowiem człowieka.</p> <p>IV. Wskazanie na sposoby dbania o przyrodę ożywioną i nieożywioną.</p> <p>V. Udział w akcjach np.: Sprzątanie Świata, zbiórka surowców wtórnych.</p> <p>VI. Organizowanie zajęć w terenie.</p> <p>VII. Budzenie zainteresowania i przyjaznej postawy wobec środowiska naturalnego: innowacje pedagogiczne, konkursy ekologiczne, gazetki, plakaty, prezentacje, apele, referaty.</p>

5.	<p>Wdrażanie do nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych.</p> <p>Kształtowanie postaw asertywnych</p>	<p>I. Omawianie, ćwiczenie prawidłowych postaw i zachowań uczniów w grupie rówieśniczej, w sytuacjach konfliktowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szanowanie zdania innych oraz umiejętność obrony własnego 2. Umiejętność powiedzenia <i>nie</i> na niewłaściwe propozycje 3. Dokonywanie trafnego wyboru <p>II. Rozwijanie umiejętności słuchania i zabierania głosu.</p> <p>III. Ćwiczenie asertywności poprzez odgrywanie scenek sytuacyjnych i rodzajowych w czasie zajęć z wychowawcą , zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.</p> <p>IV. Rozwijanie u uczniów umiejętności przełamywania barier komunikacyjnych.</p> <p>V. Zorganizowanie warsztatów, prelekcji prowadzonych przez specjalistów.</p> <p>VI. Ćwiczenia, rozmowy na temat umiejętnego zażegnywanie konfliktów: przyswajanie metod i technik negocjacyjnych, mediacyjnych rozwiązywania konfliktów i problemów społecznych.</p> <p>VII. Kształtowanie umiejętności proszenia o pomoc w trudnych sytuacjach konfliktowych.</p> <p>VIII. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, które udzielają wsparcia młodzieży.</p>
6.	Rozpoznawanie przyczyn	I. Prowadzenie zajęć na temat wpływu stresu na

	<p>stresu i uświadamianie wpływu stresu na organizm człowieka.</p>	<p>zdrowie człowieka i jego zachowanie.</p> <p>II. Ćwiczenia w radzeniu sobie ze stresem, pogadanki, drama, filmy edukacyjne.</p>
7.	<p>Kształtowanie zachowań bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób</p>	<p>I. Przekazywanie podstawowej wiedzy nt. udzielania pierwszej pomocy (przeszkolenie uczniów w ramach programu WOŚP).</p> <p>II. Zapoznanie i utrwalanie u uczniów zasad postępowania w razie ogłoszenia alarmu pożarowego.</p> <p>III. Omawianie na zajęciach lekcyjnych jak zachować się w różnych sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu, zdrowia jego lub innej osoby.</p> <p>IV. Utrwalanie znajomości numerów telefonów alarmowych oraz umiejętności zgłaszania wypadku i wzywania pomocy: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej.</p> <p>V. Wdrażanie uczniów do przestrzegania podstawowych zasad bezpiecznego zachowania się w czasie lekcji, przerw, zajęć pozalekcyjnych, w drodze do szkoły i ze szkoły.</p>
8.	<p>Ukazywanie negatywnego wpływu na zdrowie przy nieodpowiedzialnym korzystaniu z technologii</p>	<p>I. Ukazywanie negatywnego wpływu uzależnień od komputera, telewizji czy smartfona.</p> <p>II. Lekcje, pogadanki na temat zagrożeń zdrowotnych płynących z nadmiernego korzystania z mediów m.in. na wzrok, kręgosłup (przyjmowania prawidłowej postawy ciała przy korzystaniu z w/w urządzeń).</p> <p>III. Uświadamianie uczniom iż w Internecie nie są</p>

		<p>anonimowi.</p> <p>IV. Prelekcje, warsztaty dotyczące korzystania z komputera, internetu.</p>
9.	<p>Prowadzenie systematycznych działań informacyjnych dotyczących zagrożeń zdrowotnych związanych z sięganiem po środki uzależniające (narkotyki, dopalacze papierosy, alkohol)</p>	<p>I. Dostarczanie wiedzy o konsekwencjach stosowania używek, ich wpływu na zdrowie fizyczne i psychiczne oraz społeczne funkcjonowanie człowieka.</p> <p>II. Organizowanie zajęć edukacyjnych oraz prelekcji na temat zagrożeń wynikających ze szkodliwości zażywania narkotyków, dopalaczy, alkoholu oraz papierosów.</p> <p>III. Wyposażenie uczniów w wiedzę o substancjach psychotropowych, środkach zastępczych oraz nowych substancjach psychoaktywnych, objawach używania, zagrożeniach zdrowotnych.</p> <p>IV. Uczucie sztuki odmawiania i niepoddawania się presji grupy w kontaktach z używkami.</p> <p>V. Kształtowanie u uczniów umiejętności samokontroli i krytycznego myślenia przy podejmowaniu decyzji w trudnych sytuacjach.</p> <p>VI. Wskazywanie sposobów radzenia sobie z własnymi problemami - także poprzez szukanie pomocy u osób zaufanych i specjalistów.</p>
10.	<p>Rozwój intelektualny i emocjonalny uczniów, rozpoznawanie oraz dbanie o rozwój zainteresowań i zdolności.</p>	<p>I. Poszerzanie wiedzy ucznia na temat osobowości człowieka poprzez organizowanie pogadanek i dyskusji w zespołach klasowych.</p> <p>II. Inspirowanie uczniów do poznawania siebie i swoich możliwości, motywowanie do samokształcenia.</p>

		<p>III. Umożliwianie uczniom przedstawiania własnych sądów i ich obrony, nawet jeśli różnią się one od przekonań nauczyciela.</p> <p>IV. Umiejętna stymulacja i dowartościowywanie uczniów posiadających niskie poczucie własnej wartości.</p> <p>V. Przeprowadzenie zajęć na temat mocnych stron wychowanków.</p> <p>VI. Organizowanie uczniom pomocy w nauce.</p> <p>VII. Wsparcie psychologiczno – pedagogiczne uczniów poprzez organizację zajęć wyrównawczych, korekcyjno – kompensacyjnych, rozwijających.</p> <p>VIII. Aktywizowanie uczniów poprzez powierzanie im zadań odpowiadających im indywidualnym predyspozycjom.</p> <p>IX. Zachęcanie uczniów do udziału w konkursach, turniejach, olimpiadach i rozgrywkach sportowych.</p> <p>X. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań według potrzeb i możliwości szkoły.</p>
--	--	---

Ad. 2. RELACJE - KSZTAŁTOWANIE POSTAW SPOŁECZNYCH

CELE:

Uczeń:

1. Zna i szanuje symbole narodowe (śpiewa hymn narodowy, rozumie jego treść)
2. Bierze czynny udział w obchodach świąt narodowych (recytuje wiersze o tematyce patriotycznej, śpiewa pieśni patriotyczne)
3. Zna i szanuje historię ojczystą oraz swego regionu
4. Zna i rozumie znaczenie ważnych postaci historycznych i autorytetów
5. Buduje atmosferę wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej, potrafi współpracować w grupie
6. Uznaje wartość rodziny w życiu człowieka
7. Odznacza się chęcią pomocy i aktywnie działa na rzecz innych osób
8. Respektuje normy obowiązujące w grupie, jest świadomy konsekwencji swego w niej uczestnictwa
9. Doskonali umiejętności właściwej komunikacji stanowiącej podstawę współdziałania, potrafi wyrażać własne opinie, przekonania i poglądy
10. Odznacza się postawą szacunku oraz zrozumienia wobec innych osób
11. Jest odpowiedzialny za siebie i innych
12. Rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia siebie

Lp.	TREŚCI	DZIAŁANIA
1.	Kształtowanie postaw patriotyzmu i poczucia więzi narodowej.	<p>I. Edukacja patriotyczna i obywatelska prowadzona w ramach lekcji szkolnych, zwłaszcza „żywe” lekcje patriotyzmu – udział w uroczystościach szkolnych z okazji Świąt Narodowych: 11 listopada, 3 maja oraz 2 maja Dzień Flagi, 17 września – agresja Związku Radzieckiego na Polskę, 1 marca – Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych.</p> <p>II. Udział reprezentacji szkoły (m. in. pocztu sztandarowego) w obchodach Świąt Narodowych na</p>

		<p>terenie gminy Trzebinia.</p> <p>III. Współdziałanie ze środowiskiem lokalnym w upamiętnianiu ważnych rocznic i uroczystości o charakterze narodowym, patriotycznym i religijnym (współpraca z Domem Kultury oraz kościołem parafialnym – pieśni patriotyczne i religijne).</p> <p>IV. Organizowanie wycieczek krajoznawczych po okolicy, a także poznawanie stolicy regionu – Krakowa i stolicy Polski – Warszawy.</p>
2.	Wpajanie szacunku dla symboli narodowych i regionalnych.	<p>I. Poznawanie symboli narodowych i regionalnych w ramach zajęć edukacyjnych, zwłaszcza ich eksponowanie podczas obchodów świąt narodowych (flaga, hymn).</p> <p>II. Wystawienie pocztu sztandarowego z okazji ważnych uroczystości szkolnych, lokalnych, narodowych.</p> <p>III. Dbłość o strój galowy uczniów podczas uroczystości szkolnych, narodowych, regionalnych.</p> <p>IV. Udział w gminnej akcji „Marsz po flagę”, popularyzowanie symboliki narodowej.</p> <p>V. Udział w konkursach (plastycznych, wiedzy) związanych z miastem i gminą Trzebinia.</p>
	Rozwijanie świadomości	<p>I. Zapoznanie uczniów z najwybitniejszymi postaciami dziejów Polski oraz sylwetkami wielkich Polaków w ramach zajęć edukacyjnych.</p> <p>II. Organizowanie wycieczek ze szczególnym uwzględnieniem ważnych postaci: Płoki (ks. Michał</p>

3.	dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.	<p>Rapacz), Krzeszowice – Czerna (gen. A. Błędowski i J. Chłopicki – powstanie listopadowe, Rafał Kalinowski i powstańcy styczniowi, męczennicy II wojny światowej), Kraków, Warszawa – ważne postaci związane ze stolicą regionu i Polski.</p> <p>III. Obchody dnia Patrona Szkoły ze szczególnym uwzględnieniem roli poetów i pisarzy w kształtowaniu tożsamości narodowej Polaków.</p>
4.	<p>Rozwijanie poczucia przynależności do grupy, zwłaszcza w zakresie respektowania norm postępowania w grupie i konsekwencji swego w niej uczestnictwa.</p>	<p>I. Działalność Samorządu Uczniowskiego oraz innych kół i organizacji na terenie szkoły, Domu Kultury, kościoła parafialnego.</p> <p>II. Integrowanie wspólnot klasowych, a także społeczności szkolnej przez wspólne świętowanie ważnych wydarzeń w życiu klasy i szkoły, wyjazdy na wycieczki klasowe i międzyklasowe itp.</p> <p>III. Pielęgnowanie tradycji szkolnej poprzez aktywny udział w przygotowaniach apeli i uroczystości szkolnych, zgodnie z kalendarzem roku szkolnego.</p>
5.	<p>Promowanie działań rozwijających samorządność oraz postawy wolontariackie.</p>	<p>I. Całoroczna działalność Samorządu Uczniowskiego oraz Koła Wolontariackiego, które podejmują działania charytatywne (m.in. Góra grosza, pomoc dla schroniska dla zwierząt, dokarmianie zwierząt, pamięć o osobach samotnych i chorych – akcje przedświąteczne, Dzień Samorządności itp).</p> <p>II. Zorganizowanie całorocznej akcji zwieńczonej przyznaniem nagrody ŚLAD – uczniowi, który odznacza się szczególną postawą pomocową wobec innych, zwłaszcza najsłabszych i potrzebujących.</p> <p>III. Wybory oraz działalność samorządów i sekcji</p>

		klasowych działających na rzecz wspólnoty klasowej i szkolnej.
6.	Wzmacnianie więzi rodzinnych integrowanie rodzin ze społecznością szkolną i lokalną.	<p>I. Udział uczniów wraz z rodzicami w imprezie szkolnej Potyczki Rodzinne oraz Pikniku Rodzinnym w społeczności lokalnej oraz innych akcjach rekreacyjnych typu Rajd Sztafet Nordic Walking, Nordic Walking w Puszczy itp.</p> <p>II. Udział rodziców w ważnych uroczystościach szkolnych (inauguracja i zakończenie roku szkolnego, pasowanie pierwszoklasistów, Dzień Edukacji Narodowej itp.).</p> <p>III. Uczestnictwo rodzin w kultywowaniu tradycji na terenie szkoły: Jasełka, kiermasz Bożonarodzeniowy, Wielkanocny, Dzień Babci i Dziadka.</p> <p>IV. Udział rodziców w zebraniach klasowych i szkolnych oraz dniach otwartych szkoły.</p>

Ad. 3. KULTURA - WARTOŚCI, NORMY, WZORY ZACHOWAŃ

CELE

Uczeń:

1. Dbą o kulturę języka, eliminuje z niego wulgaryzmy
2. Potrafi komunikować się z innymi w różnych okolicznościach, miejscach i sytuacjach
3. Potrafi właściwie zachować się w różnych miejscach i okolicznościach, dba o kulturę wyglądu (stroju)
4. Szanuje i kultywuje tradycję oraz kulturę ojczystą, własnego regionu, a także poznaje i szanuje odmienne kultury i tradycje

5. Odznacza się postawą szacunku dla przeszłości i tradycji jako fundamentu tożsamości narodowej
6. Rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata, samodzielnie dociera do informacji i je selekcjonuje
7. Dąży do rozwijania zainteresowań, pasji, talentów
8. Potrafi dzielić się swoimi talentami z innymi, angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i środowiska
9. Posiada potrzebę uczestnictwa w kulturze i realizuje ją
10. Respektuje i szanuje odmienność ludzi np. Ich niepełnosprawność, odmienność narodową, wyznaniową, kulturową itp.
11. Kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z innymi kręgami kulturowymi
12. Łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości

Lp.	TREŚCI	DZIAŁANIA
1.	Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji ze szczególnym uwzględnieniem kultury języka i eliminacji wulgaryzmów.	<p>I. Pogadanki i dyskusje prowadzone na wszystkich zajęciach edukacyjnych, także na przerwach.</p> <p>II. Promowanie piękna ojczystej mowy poprzez przedstawienia teatralne organizowane podczas roku szkolnego przez uczniów.</p> <p>III. Działania Samorządu Uczniowskiego oraz Koła Prozdrowotnego uwrażliwiające na kulturę języka i komunikację interpersonalną wolną od przemocy słownej.</p>
		<p>I. Aktywny udział uczniów w uroczystościach szkolnych i regionalnych z okazji świąt narodowych.</p> <p>II. Zorganizowanie kiermaszu Bożonarodzeniowego,</p>

2.	<p>Kształtowanie postawy poszanowania tradycji oraz kultury ojczystej i regionalnej, a także poszanowania innych kultur.</p>	<p>wystawienie Jasełek, budowa przez dzieci szkolne ołtarza na Boże Ciało.</p> <p>III. Udział uczniów w konkursach związanych ze świętami Bożego Narodzenia i Wielkanocnymi.</p> <p>IV. Udział uczniów w warsztatach robienia palm wielkanocnych, wystawa i konkurs palm.</p> <p>V. Oprawa muzyczna uroczystości religijnych w ciągu całego roku.</p> <p>VI. Zorganizowanie ogólnoszkolnego Dnia Języka Angielskiego. Udział uczniów w konkursach związanych z promocją kultury krajów anglojęzycznych.</p>
3.	<p>Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury należącymi do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury.</p>	<p>I. Działalność kulturalna klas ze szczególnym uwzględnieniem wyjazdów do teatru, opery, kina, galerii sztuki.</p> <p>II. Wycieczki i zwiedzanie miast: Kraków, Warszawa i in.– z uwzględnieniem zabytków architektury i pomników.</p> <p>III. Edukacja literacka i estetyczna prowadzona na zajęciach szkolnych zwłaszcza na języku polskim, plastyce, muzyce, językach obcych.</p> <p>IV. Udział uczniów w konkursach plastycznych, literackich, muzycznych.</p>
4.	<p>Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów, popularyzowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu</p>	<p>I. Działalność kół zainteresowań na terenie szkoły i poza nią.</p> <p>II. Działalność kulturalna szkoły w tym w szczególności: zorganizowanie kolejnej edycji konkursu szkolnych talentów „Mikrofonu dla</p>

	<p>w szczególności poprzez uczestnictwo w kulturze.</p>	<p>wszystkich”, udział klas w dniu patrona szkoły – dniu teatru szkolnego, Dniu Babci i Dziadka, Dniu Rodziny, szkolnych Jasełkach itp.</p> <p>IV. Działalność kulturalna klas, szczególnie organizowanie wycieczek krajoznawczo – turystycznych.</p>
5.	<p>Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się i ubioru z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.</p>	<p>I. Dbałość o posiadanie stroju galowego podczas uroczystości szkolnych i obchodów świąt narodowych na terenie szkoły.</p> <p>II. Uwrażliwianie na właściwe zachowanie się w różnych miejscach (teatr, opera – wyjazdy klasowe, kościoł – rekolekcje szkolne, cmentarz – okolicznościowe wizyty klasowe z okazji 1 listopada).</p> <p>III. Pogadanki o zasadach kulturalnego zachowania się i stroju w różnych sytuacjach i miejscach na różnych zajęciach edukacyjnych (godziny wychowawcze, język polski i in.), wyeksponowanie wizerunku stroju galowego w gablocie Samorządu Uczniowskiego.</p>
6.	<p>Kształcenie postaw i zainteresowań czytelniczych, szacunku dla tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej.</p>	<p>I. Edukacja czytelnicza prowadzona na różnych zajęciach edukacyjnych i lekcjach bibliotecznych.</p> <p>II. Uczestnictwo w akcji „Cała Polska czyta dzieciom”.</p> <p>III. Udział uczniów w konkursach czytelniczych, literackich i innych – w tym ogólnoszkolny konkurs najlepszego czytelnika roku (nagroda za czytelnictwo).</p> <p>IV. Zorganizowanie ogólnoszkolnych obchodów Dnia Patrona jako dnia teatru i spotkania z literaturą.</p> <p>V. Popularyzacja czytelnictwa w szkolnych gablotach,</p>

	wystawach tematycznych itp.
--	-----------------------------

Ad. 4. BEZPIECZEŃSTWO – PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH.

CELE

Uczeń:

1. Zna swoje prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu
2. Zna przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych
3. Przestrzega zasad zachowania się w środkach transportu zbiorowego
4. Zna zasady bezpiecznego zachowywania się w szkole na lekcjach i przerwach i poza nią
5. Umie zachować się w przypadku alarmu pożarowego
6. Zna zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku
7. Ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. Nagła zmiana pogody, trąby powietrzne, ulewne deszcze, burza susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun
8. Wie jak zachować się w przypadku w/w czynników pogodowych
9. Wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych
10. Stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, stosuje zasady netykiety
11. Rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób, korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci internet
12. Przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów internetu
13. Rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować
14. Omawia konsekwencje zdrowotne wynikające z używania substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.
15. Wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im
16. Rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych

17. Wymienia osoby, instytucje, które należy powiadomić w w/w sytuacjach
18. Wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw
19. Przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami
20. Przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego
21. Umie udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia

Lp.	TREŚCI	DZIAŁANIA
1.	<p>Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń i właściwego zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych</p>	<p>I. Zaznajamianie z przepisami BHP, drogami ewakuacyjnymi w szkole.</p> <p>II. Przeprowadzanie minimum raz w roku szkolnym - próbnego alarmu pożarowego.</p> <p>III. Zaznajamianie i systematyczne przypominanie zasad bezpiecznego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poruszania się po szkole szczególnie w czasie przerw oraz korzystania z boiska szkolnego i placu zabaw 2. Zachowywania się podczas zajęć sportowych, m.in. Na sali gimnastycznej 3. Poruszania się pieszo lub na rowerze po drogach, m.in. Do szkoły i ze szkoły 4. Zachowania w miejscach publicznych, przy kontaktach z osobami nieznanymi 5. Odpowiedniego zachowania w przypadku kontaktu z różnymi zwierzętami, w tym z psami 6. Zabaw pozaszkolnych np. Niedaleko

		<p>ruchliwych dróg, na placu zabaw</p> <p>7. Podróżowania środkami komunikacji publicznej</p> <p>8. Nawiązywania znajomości, również przez internet</p> <p>9. Wypoczynku nad wodą, w górach itp.</p> <p>10. Udziału w imprezach szkolnych np. dyskotekach oraz wycieczkach</p> <p>IV. Lekcje, pogadanki na temat właściwych wyborów podczas korzystania z mediów i prasy.</p> <p>V. Realizowanie na zajęciach lekcyjnych tematyki związanej z bezpiecznym korzystaniem ze sprzętu technicznego i jego właściwym użytkowaniem.</p> <p>VI. Kształtowanie gotowości i umiejętności udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.</p>
2.	Kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych	<p>I. Realizowanie na zajęciach lekcyjnych tematyki związanej z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zagrozeniami płynącymi ze środowiska naturalnego np. Burze, trąby powietrzne, powódź, pożar itp. 2. Podnoszeniem wiedzy wśród uczniów, w jaki sposób w w/w sytuacjach zachować się.
3.	Prowadzenie systematycznych działań informacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z sięganiem po środki uzależniające	<p>I. Zaznajamianie z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu i urządzeń elektronicznych (telefonów komórkowych, tabletów, itp.).</p> <p>II. Propagowanie wiedzy na temat symptomów uzależnienia od Internetu.</p>

	<p>(substancje psychotropowe, środki zastępcze oraz nowe substancje psychoaktywne)</p>	<p>III. Kształtowanie wiedzy na temat zagrożeń płynących z nadmiernego korzystania z mediów.</p> <p>IV. Wyposażenie uczniów w wiedzę o rodzajach substancji psychotropowych, środkach zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, objawach ich zażywania, zagrożeniach z nich wynikających oraz sposobach pomocy.</p> <p>V. Realizacja tematów dotyczących skutków stosowania wszelkich używek i ich wpływu na zdrowie fizyczne i psychiczne oraz społeczne funkcjonowanie człowieka.</p> <p>VI. Organizowanie warsztatów, prelekcji dotyczących cyberprzemocy, uzależnień, bezpiecznego korzystania z technologii.</p> <p>VII. Kształtowanie u uczniów umiejętności samokontroli i krytycznego myślenia przy podejmowaniu decyzji w trudnych sytuacjach - uczenie sztuki odmawiania i niepoddawania się presji grupy w kontaktach z używkami.</p> <p>VIII. Dostarczenie uczniom wiedzy na temat odpowiedzialności prawnej, konsekwencji używania i posiadania narkotyków oraz konsekwencjach prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (spotkania z Policją).</p> <p>IX. Informowanie uczniów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia.</p>
--	--	--

		<p>X. Wskazywanie sposobów radzenia sobie z własnymi problemami - także poprzez szukanie pomocy u osób zaufanych i specjalistów.</p>
4.	Przeciwdziałanie agresji i przemocy.	<p>I. Prowadzenie zajęć na temat agresji, jej przyczyn, skutków i sposobów reagowania na nią.</p> <p>II. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania i nazywania zachowań agresywnych oraz egoistycznych.</p> <p>III. Ukazywanie negatywnego wpływu przemocy i wulgaryzmów w środkach przekazu i grach komputerowych na postawy społeczne uczniów.</p> <p>IV. Propagowanie wiedzy na temat form cyberprzemocy.</p> <p>V. Kształtowanie umiejętności zrozumienia emocji ofiary cyberprzemocy.</p> <p>VI. Realizacja tematów związanych z właściwymi postawami i zachowaniami zmniejszającymi ryzyko bycia ofiarą cyberprzemocy.</p> <p>VII. Kształtowanie umiejętności ochrony własnych danych osobowych.</p> <p>VIII. Uświadamianie uczniom iż w Internecie nie są anonimowi.</p> <p>IX. Wpajanie zasady ograniczonego zaufania</p>

	<p>w kontaktach z osobami znanymi wyłącznie z sieci.</p> <p>X. Propagowanie reguł Netykiety podczas korzystania z Internet.</p> <p>XI. Uświadomienie konsekwencji przemocy w sieci dla ofiar i sprawców tego typu działań.</p> <p>XII. Kształtowanie postaw odrzucających przemoc oraz umiejętności nieagresywnego, asertywnego zachowywania się w sytuacjach konfliktowych i problemowych.</p> <p>XIII. Monitorowanie nasilenia zjawiska agresji w szkole.</p> <p>XIV. Organizowanie spotkań, warsztatów, prelekcji z udziałem psychologa i pedagoga z PPP.</p> <p>XV. Zapoznanie uczniów ze skutkami karnymi stosowania przemocy.</p> <p>XVI. Konsekwentne reagowanie i stosowanie kar za zachowania agresywne, zarówno fizyczne, jak i słowne.</p> <p>XVII. Zapobieganie zachowaniom niebezpiecznym w czasie imprez okolicznościowych oraz wycieczek szkolnych.</p> <p>XVIII. Wzmocniona kontrola dyżurujących nauczycieli w miejscach, w których uczniowie czują się najmniej bezpiecznie.</p> <p>XIX. Kształtowanie umiejętności wśród uczniów</p>
--	---

		proszenia o pomoc osób, które udzielą pomocy i wsparcia ofiarom agresji i cyberprzemocy.
--	--	--

METODY I FORMY REALIZACJI

Realizacja treści poszczególnych obszarów odbywać się będzie w ramach:

1. Zajęć z wychowawcą
2. Zajęć przedmiotowych, również w terenie
3. Zajęć prowadzonych przez pedagoga, pielęgniarkę szkolną.
4. Zajęć wychowania do życia w rodzinie
5. Zajęć pozalekcyjnych
6. Podczas wycieczek szkolnych
7. Uroczystości, akademii, apeli, imprez organizowanych na terenie szkoły
8. Wyjazdów z reprezentacją szkolną na różne uroczystości.

FORMY PRACY:

1. Oddziaływanie werbalne (rozmowy, pogadanki)
2. Warsztaty, prelekcje
3. Dyskusje tematyczne (dzielenie się doświadczeniami), wskazanie postaw (wzorców) pozytywnych
4. Spotkania z ciekawymi ludźmi
5. Spotkania z policjantem, strażakiem
6. Filmy edukacyjne
7. Prezentacje multimedialne
8. Konkursy plastyczne
9. Próbny alarm pożarowy
10. Zajęcia grupowe, zespołowe
11. Ankiety
12. Zamieszczanie na stronie szkoły materiałów profilaktycznych
13. Gazetki ścienne
14. Wykonywanie prac, plakatów i ich eksponowanie
15. Indywidualne rozmowy
16. Udział w akcjach, np. Sprzątanie świata, zbiórka surowców wtórnych

17. Realizacji programów ogólnoszkolnych, np. „szklanka mleka”, „owoce i warzywa w szkole” lub programów klasowych.

VIII. TREŚCI I DZIAŁANIA O CHARAKTERZE PROFILAKTYCZNYM SKIEROWANE DO NAUCZYCIELI, RODZICÓW, SZKOLNYCH PRACOWNIKÓW OBSŁUGI

Działania profilaktyczne nauczycieli

1. Udział w szkoleniach, warsztatach m.in. dotyczących pierwszej pomocy, BHP, rodzajów substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancjach psychoaktywnych, uzależnień, agresji, cyberprzemocy.
2. Zwracanie podczas dyżurów szczególnej uwagi na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: ubikacje, schody, itp.
3. Punktualne rozpoczynanie dyżurów przed lekcjami, uczniowie w czasie zajęć nie pozostają bez opieki nauczyciela w klasie.
4. Jasno formułowanie oczekiwań wobec uczniów w zakresie edukacji i zachowania.
5. Podejmowanie działań zmierzających do wytworzenia właściwej atmosfery w czasie zajęć.
6. Informowanie na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków zarówno przez nauczycieli dyżurujących jak pozostałych nauczycieli i pracowników szkoły.
7. Obserwacja zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracanie uwagi na przejawy agresji, palenia papierosów czy niszczenia mienia.
8. Wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji.
9. Dawanie przykładów sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
10. Dążenie do dalszej poprawy bezpieczeństwa w szkole, reagowanie na akty agresji i przemocy oraz konsekwentne egzekwowanie prawa szkolnego.
11. Udzielanie uczniom informacji zwrotnej o ich mocnych stronach i uzdolnieniach.
12. Wprowadzanie indywidualizacji nauczania - uwzględnianie zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach.

13. Kształcenie i wychowywanie uczniów w atmosferze wolności sumienia oraz szacunku dla każdego człowieka.
14. Reagowanie i przeciwdziałanie wszelkim formom niewłaściwych zachowań.
15. Rozwiązywanie bieżących problemów dydaktycznych i wychowawczych we współpracy z rodzicami, wychowawcami, pedagogiem szkolnym.
16. Uwzględnianie treści wychowawczo - profilaktycznych w realizacji treści programowych na swoich lekcjach.

Działania profilaktyczne wychowawców klasowych

1. Udział w szkoleniach, warsztatach m.in. dotyczących pierwszej pomocy, BHP, rodzajów substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancjach psychoaktywnych, uzależnień, agresji, cyberprzemocy.
2. Pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych - uświadomienie uczniom możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawca, pedagog, dyrektor szkoły.
3. Podnoszenie poziomu kultury osobistej uczniów - godziny wychowawcze dotyczące zachowania się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych, w miejscach publicznych (kino, teatr, itp.).
4. Współpraca z rodziną - inicjowanie spotkań mających na celu omawianie problemów wysuwanych przez rodziców, wywiadówki profilaktyczne.
5. Realizacja programów profilaktycznych dotyczących palenia tytoniu i picia alkoholu, rozwijania umiejętności interpersonalnych.
6. Organizacja koleżeńskiej pomocy w nauce.
7. Kształtowanie postaw poszanowania mienia wspólnego, dbałości estetykę klasy, szkoły i otoczenia.
8. Systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci.
9. Pomoc w poznawaniu samego siebie i kształtowaniu pożądanego systemu wartości.
10. Podejmowanie systematycznych wysiłków zmierzających do wytworzenia właściwej atmosfery w zespole klasowym.
11. Rozwiązywanie bieżących problemów dydaktycznych i wychowawczych we współpracy z rodzicami, nauczycielami, pedagogiem szkolnym.

12. Kształtowanie nawyków odpowiedniego zachowania się w różnych sytuacjach oraz nawyków przestrzegania zasad bezpieczeństwa.
13. Integrowanie zespołu klasowego i koordynowania pracy wychowawczej.
14. Oferowanie pomocy uczniom pochodzącej z rodzin wymagających wsparcia.

Działania profilaktyczne pedagoga szkolnego

1. Udział w szkoleniach, warsztatach m.in. dotyczących pierwszej pomocy, BHP, rodzajów substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancjach psychoaktywnych, uzależnień, agresji, cyberprzemocy.
2. Diagnozowanie środowiska szkolnego w zakresie problemu uzależnień, agresji, poczucia bezpieczeństwa.
3. Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.
4. Organizowanie pogadarek, prelekcji dla uczniów z udziałem policji, psychologa, lekarza.
5. Pedagogizacja rodziców.
6. Prowadzenie zajęć korekcyjno – kompensacyjnych i według potrzeb zajęć psychoedukacyjnych.
7. Współpraca z instytucjami wspierającymi realizację zadań profilaktycznych.
8. Systematyczna współpraca z wychowawcami klas i nauczycielami, udzielanie im wsparcia w planowaniu i realizacji zadań profilaktyczno-wychowawczych.
9. Systematyczna współpraca z PPP w Chrzanowie, Policją.

Działania profilaktyczne rodziców

1. Udział w szkoleniach, warsztatach m.in. dotyczących pierwszej pomocy, BHP, rodzajów substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancjach psychoaktywnych, uzależnień, agresji, cyberprzemocy.
2. Udział w prelekcjach na temat skutków karnych m.in. stosowania przemocy.
3. Uświadamianie rodzicom potrzeby kontrolowania tego, co dziecko czyta, ogląda, w jakie gry komputerowe gra.
4. Każdy rodzic czuwa nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązki szkolne.

5. W celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby pedagogiem szkolnym bądź Dyrektorem Szkoły Podstawowej.
6. Rodzice biorą udział w zajęciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych.
7. Rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów.

Działania profilaktyczne pielęgniarki szkolnej

1. Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla uczniów i ich rodziców.
2. Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci, promowanie tolerancji dla sprawnych inaczej oraz propagowanie zachowań sprzyjających ich bezpieczeństwu.
3. Uczestniczenie w szkolnych programach profilaktyki i promocji zdrowia.
4. Wdrażanie elementów profilaktyki prozdrowotnej na zebraniach szkolnych z rodzicami.
5. Informowanie o akcjach, konkursach i innych formach działań na rzecz zdrowia.

Działania profilaktyczne pracowników administracyjno – technicznych szkoły

1. Udział w szkoleniach, warsztatach m.in. dotyczących pierwszej pomocy, BHP, wiedzy o substancjach psychotropowych, środkach zastępczych oraz nowych substancjach psychoaktywnych.
2. Dbanie o porządek na korytarzach szkolnych, w salach lekcyjnych, szatni, jadalni, toaletach.
3. Zgłaszanie zaobserwowanych sytuacji i usterek technicznych naruszających bezpieczeństwo.
4. Zgłaszanie nauczycielom, wychowawcom lub pedagogowi wszelkich nieprawidłowych zachowań uczniów zaobserwowanych przez nich, np. palenie papierosów w toalecie, niszczenia mienia szkolnego.

IX. INSTYTUCJE WSPÓLPRACUJĄCE

1. Wiejski Dom Kultury w Psarach.
2. Ochotnicza Straż Pożarna w Psarach.
3. Państwowa Straż Pożarna w Chrzanowie.
4. Komisariat Policji w Trzebini.
5. Komenda Powiatowa Policji w Chrzanowie.
6. Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Chrzanowie.
7. Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny.
8. Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebini.
9. Urząd Miasta w Trzebini – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
10. Miejska Biblioteka Publiczna w Trzebini i Chrzanowie.
11. Kościół Parafialny w Psarach.
12. Rada Sołecka w Psarach.
13. Stowarzyszenie „Nasze Psary”.

X. EWALUACJA

W ustaleniu czy realizowany program przynosi oczekiwane efekty, niezbędna jest jego ewaluacja. Należy więc kontrolować zarówno przebieg procesu, jak i osiągnięte wyniki. W tym celu w trakcie jego trwania m.in. należy przeprowadzić wśród uczniów, rodziców i nauczycieli ankiety i warsztaty.

Proces powinien być kontrolowany przez bieżące monitorowanie, a uzyskane informacje wykorzystywane do modyfikacji samego programu (jeżeli wystąpi taka potrzeba). Ewaluację wyników przeprowadza Zespół Wychowawczy pod koniec każdego roku szkolnego i opracowuje wnioski do pracy na następny rok szkolny.

Narzędzia ewaluacji:

1. Korzystanie z wyników dotychczasowych ewaluacji wewnętrznych i ewaluacji zewnętrznej.

2. Sprawozdania wychowawców z realizacji Programów Wychowawczo - Profilaktycznych klas.
3. Sprawozdania z pracy pedagoga szkolnego, nauczycieli oraz wychowawców realizujących programy profilaktyczne.
4. Badania ankietowe wśród uczniów, nauczycieli i rodziców /wg potrzeb/.
5. Rozmowy nauczycieli, wychowawców z uczniami i rodzicami.
6. Obserwacje dokonywane przez wychowawców klas, nauczycieli, pedagoga szkolnego, uczniów, rodziców.
7. Analiza dokumentacji.
8. Szkolny Zestaw Programów Nauczania.

XI. USTALENIA KOŃCOWE

Za realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy Szkoły. Dyrektor Szkoły czuwa nad prawidłowością jego realizacji. Za realizację poszczególnych zakresów odpowiedzialni są nauczyciele zadeklarowani na dany rok szkolny, bądź zaproponowani przez Dyrektora Szkoły. Program podlega monitorowaniu i ewaluacji.

Na podstawie Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły wychowawcy klas opracowują własny program wychowawczo – profilaktyczny, który powinien być spójny z niniejszym dokumentem.

W każdym roku szkolnym we wrześniu zostanie opracowany dokument pt. Harmonogram działań zaplanowanych na dany rok szkolny w formie odrębnego załącznika i dołączony do Programu.

Dokument ten będzie obejmował:

1. Harmonogram imprez kulturalno – oświatowych i sportowo – rekreacyjnych organizowanych we współpracy z rodzicami.
2. Harmonogram zadań: „Tworzenie i rozwijanie szkolnej tradycji”.
3. Plan spotkań z rodzicami.
4. Zadania priorytetowe na dany rok szkolny.